

F I P

FORSKNINGSENHEDEN
FOR INTEGRATIV PSYKOLOGI

//AARHUS UNIVERSITET
PSYKOLOGISK INSTITUT

Forskningsenheden for Integrativ Psykologi (FIP)

Jan Tønnesvang, Simon Elsborg Nygaard, Maria Shubra Ovesen, Mia Skytte O'Toole, Nanna Bjerre Hedegaard, Mette Marie Hansen, Hanne Voigt Juhl & Matias Ignatius Nielsen.

Grundlag for en interdisciplinær fremtid

I den Integrative Psykologi forsøger vi at skabe helhed i forståelsen af mennesket som psykologisk, biologisk, kulturelt og samfundsmæssigt væsen. Vi arbejder med en integrativ begrebsramme som grundlag for at integrere viden om menneskelige livsprocesser i spændingsfelter mellem individer, grupper og sociale samt kulturelle systemer. Det er en central del af vores mål med den Integrative Psykologi at gøre den anvendelig og samfundsrelevant som grundlag for at løse problemer og realisere menneskelige potentialer på både individ-, gruppe- og samfundsplan. Dette matcher det forhold, at den Integrative Psykologi er interdisciplinær og metodepluralistisk i sin tilgang. Vi arbejder med både teoretisk og empirisk grundforskning og retter os anvendelsesorienteret med praktisk interventionsarbejde mod en bred vifte af livsdomæner, indenfor bl.a. pædagogik og uddannelse, integration og rehabilitering, organisationsarbejde og ledelse, samt integrativ livspraksis og integral bæredygtighedspsykologi.

I det følgende beskrives den teoretiske og metodiske fundering af Forskningsenheden for Integrativ Psykologi (FIP). I forlængelse af dette vil vi give en oversigt over de igangværende og afsluttede projekter (med dertilhørende udvalgte publikationer), som varetages eller er blevet varetaget af personer med tilknytning til enheden under Jan Tønnesvangs forskningsledelse. Vi indleder med at præcisere målet for forskningsenhedens arbejde.

Målet for forskningsenhedens arbejde

- Forskningsenheden for Integrativ Psykologi danner ramme omkring forskning, undervisning og teori-praksisudvikling på et integrativt psykologisk grundlag. Målet for enheden er en integrerende psykologisk vidensudvikling i både praktisk og teoretisk henseende, på tværs af faglige discipliner og paradigmatisk afgrænsning indenfor og mellem disse.

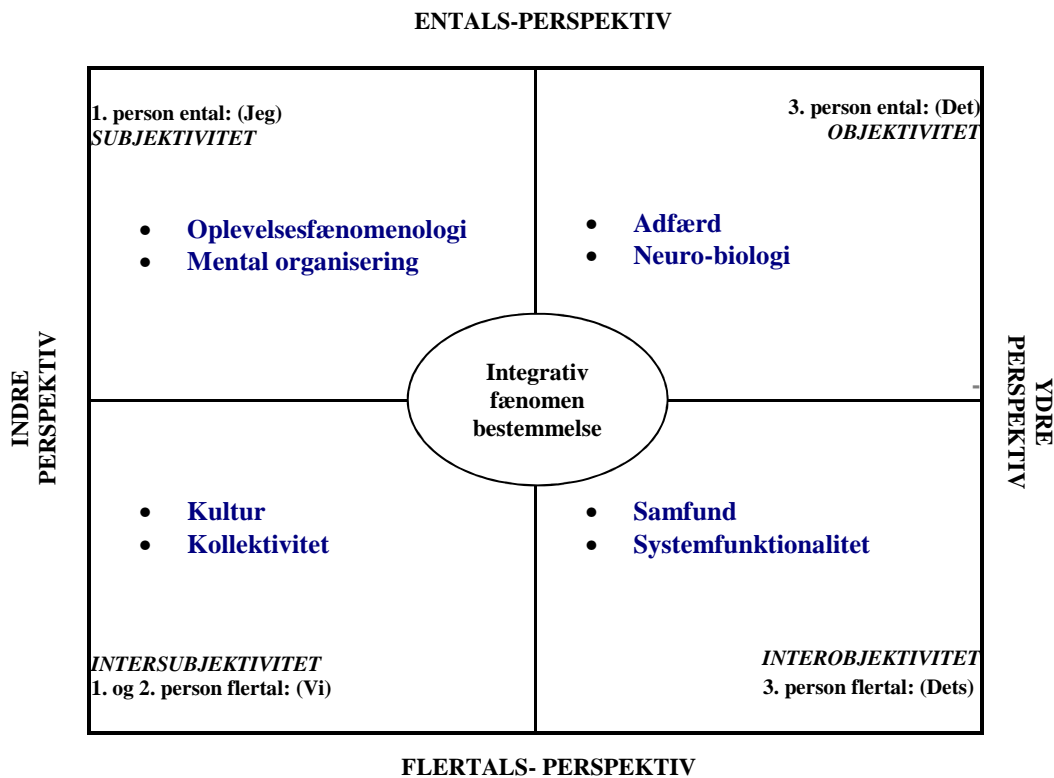
- Vores intention er *både* at vidensudvikle indenfor særlige virkelighedsudsnit i metodisk reducerede perspektiver *og* at relativere og kontekstualisere den metodisk reducerede vidensudvikling i forhold til enhedens integrative begrebsramme.
- Vi arbejder på denne måde med henblik på teoretisk og empirisk forskning i almindelig forstand *og* med henblik på teoribaseret praksisudvikling og praksisbaseret teoriudvikling i gensidig berigelse.

Forskningsenhedens modelgrundlag

Forskningsenheden for Integrativ Psykologi har med sit integrative grundlag en international pendant i dele af det arbejde, der udføres på The Integral Institute i Boulder, Colorado, under ledelse af Ken Wilber samt i det verdensomspændende netværk for integral forskning, uddannelse og bæredygtig ledelse og livsførelse (<https://metaintegral.org/>). Metaintegral.org blev etableret i 2012 under ledelse af Sean Esbjörn-Hargens fra JFK-University. Forskningsenhedens integrative framework bygger på den såkaldte kvadrantmodel (Wilber, 1995), der på systematisk vis skelner mellem indre og ydre forhold ved både entals- og flertals-manifestationer af de fænomener, man har i fokus i sit arbejde.

Kvadrantmodellen er fremstillet i figur 1. Den højre side af modellen omfatter to *observationsperspektiver* (i ental og flertal). Den venstre side af modellen omfatter to *fortolkningsperspektiver* (i ental og flertal). De fire selvstændige perspektiver i modellen fremkommer ved at krydse entals- og flertalsperspektiver med ydre og indre perspektiver på de fænomener, som man undersøger. Således vil en integrativ bestemmelse af et fænomen finde sted med reference til de fire perspektiver for henholdsvis subjektivitet (jeg-perspektivet), objektivitet (det-perspektivet), intersubjektivitet (vi-perspektivet) og interobjektivitet (det-perspektivet i flertal). Kvadrantmodellen identificerer med andre ord fire realitetsdomæner, hvorfra der kan anlægges videnskabelige synsvinkler på enhver begivenhed, situation eller genstand, som man måtte søge at udforske eller intervenere i forhold til.

Figur 1

Kvadrantmodellen kan anvendes som grundlag for analyse af et hvilket som helst fænomen. Dog er det således, at den som grundlag for analyse af den ikke levende materialitet alene kan anlægges som *anskuelsesperspektiv*, dvs. som en måde, hvorpå man kigger *på* de indre og ydre aspekter af en bestemt forskningsgenstand og dennes omverdensbetingelser. I forhold til levende organismer kan modellen derimod både anvendes som *anskuelsesperspektiv* og som *værensperspektiv*, idet en levende organisme vil *være til stede* i alle de indkredsedede dimensioner. Organismen vil være fænomenologisk tilstede i øvre venstre kvadrants optik, adfærdsmæssigt og fysiologisk tilstede i øvre højre kvadrants optik, kulturelt tilstede i relationer og meningssammenhænge i nedre venstre kvadrants optik, og systemfunktionelt og økologisk tilstede i nedre højre kvadrants optik. Wilber anvender termene *kvadrivia* og *kvadrant* til at skelne mellem modellens funktion som *anskuelses-* og *værensperspektiv*, hvilket i relation til coaching og samtalepraksis er blevet kreativt omformuleret af Joan Hunt & Laura Divine (2009) til en sondring mellem at indtage et *Looking AT* og et *Looking AS* perspektiv på den person, man samtaler med. Når man *ser på* en samtaleperson

sker det i et objektiverende kvadrivia perspektiv (Looking AT). Når man *ser som* en samtaleperson sker det i et subjektivt indlevende kvadrantperspektiv (Looking AS).

Relateret til Forskningsenheden for Integrativ Psykologis aktiviteter giver sondringen mellem værensperspektiv (svarende til Looking AS og kvadrantperspektiv) på den ene side og anskuelsesperspektiv (svarende til Looking AT og kvadriviaperspektiv) på den anden side mening derved, at man som forsker, underviser eller teori-praksisudvikler selv er til stede i et værensperspektiv, når der arbejdes mednogen eller noget andet som genstand i et anskuelsesperspektiv.

Integrativ videnskabelse

I rammesætning af det integrative frameworks perspektivisme arbejdes der i FIP med integrativ psykologisk videnskabelse i både snæver og bred forstand:

- Med integrativ videnskabelse i *snæver forstand* menes videnskabelse, der hører hjemme under en bestemt delafgrænsning indenfor en (eller flere) af de fire kvadranter. Dvs. man arbejder med at undersøge afgrænsede fænomen- og/eller disciplinområder indenfor den eller de udvalgte kvadrantperspektiver i deres indbyrdes forbindelser. Dette kan til eksemplificering være indenfor rammerne af øvre venstre kvadrant med empiriske og teoretiske studier af forholdet mellem intentionel stræben, erindring, narrativitet og trækdisposition i den menneskelige person. En sådan afgrænsning har været anvendt i STERNA-projektet (jf beskrivelse s.12).
- Med integrativ videnskabelse i *bred forstand* menes de videnskabende aktiviteter, hvor man sætter en erhvervet viden om ovennævnte eller om fx individuel psykopatologi eller kognitiv fungeren i erkendelsesudviklende spil med eksisterende viden inden for de øvrige tre kvadranter (om samfund, kultur og neuro-biologi). Med eksemplificeringen af studier i forholdet mellem stræben, erindring og narrativitet i øvre venstre kvadrant vil dette kunne finde sted ved, at indsigt fra disse studier sættes i relation til eksempelvis kulturelle scripts og diskursanalyse (i nedre venstre kvadrant) og neuro-anatomiske og neuro-fysiologiske skanningsstudier (i øvre højre kvadrant) samt til socio-økonomiske, systemstrukturelle og lovgivningsmæssige betingelser for individuel og/eller gruppemæssig livsdeltagelse (i nedre højre kvadrant).

Integrativ videnskabelse omfatter endvidere, at der arbejdes med afdækning af relationer mellem kompleksitetsniveauer *såvel indenfor* de enkelte kvadranter *som mellem* forhold i de fire kvadranter. Indenfor øvre venstre kvadrant kan dette fx være studier af forskelle i udviklede kompleksitetsniveauer inden for hhv. kognitive, emotionelle, moralske og interpersonelle udviklingslinjer. Sættes den således afdækkede individuelle mentale profil i forhold til nedre højre kvadrants system- og teknologiudviklinger kan dette åbne for forskellige typer af spørgsmål. Et af disse kan være, hvorledes nye systemkomplekser (nedre højre kvadrant) influerer på de eksisterende balancer (i kognitive, emotionelle, moralske og interpersonelle udviklingslinjer) i individers person (øvre venstre kvadrant). Et andet spørgsmål kan være, hvorledes sådanne systemkomplekser (nedre højre) understøtter skabelsen af nye netværk (nedre venstre), der værdiorienterer sig på forskellige (sub)kulturelle kompleksitetsniveauer, og hvorledes dette så igen tiltrækker individer med en bestemt kompleksitet og grad af selvregulering i deres mentale organisering (øvre venstre) eller et bestemt biologisk betinget behov for stimulation (øvre højre) osv. Det overordnede spørgsmål for den integrative videnskabelse vil i sådanne sammenhænge være, hvorledes udvikling i én kvadrant influerer på udvikling (eller afvikling) i en eller flere af de øvrige kvadranter.

Videnskabelse: non-reduktionisme og meningsfuld uenighed

Det integrative framework er for en paradigmatiske betragtning *non-ekskluderende*, minimalistisk i sin grundstruktur og uden forhåndsbestemmelse om, hvad der indholdsmæssigt skal være genstand for enhedens arbejde. Det integrative framework har som kernefunktion at være – hvad man med Wilber (2006, p. 31) kan kalde – et *integrativt operativsystem* for enhedens arbejde. Der er således ingen binding i enheden om, at det eksempelvis skal være alderdom eller barndom, hukommelse eller motivation, participation, indflydelse, en specifik form for psykopatologi (fx angst) eller en specifik læringsforståelse, der skal forskes eller undervises i. Der er m.a.o. i udgangspunktet ikke nogen principiel begrænsning i fht. hvilket genstandsområde indenfor psykologien eller hvilket vidensdomæne (teoretisk, empirisk, praktisk), der kan arbejdes med i enhedens projekter og med hvilken hovedintention (teoretisk og empirisk forskning, teori-praksisudvikling, undervisning) dette kan finde sted.

Dét, som vil placere et projekt i forskningsenheden for Integrativ Psykologi, vil være, at dette relateres til det integrative framework for en præcisering af, hvilken form for vidensudvikling, det særligt bidrager med. Spørgsmålet er, hvorledes det enkelte bidrag indgår i en vidensakkumulerende proces om menneskelige livsprocesser og deres betingelser, når vi anskuer det ud fra et princip om

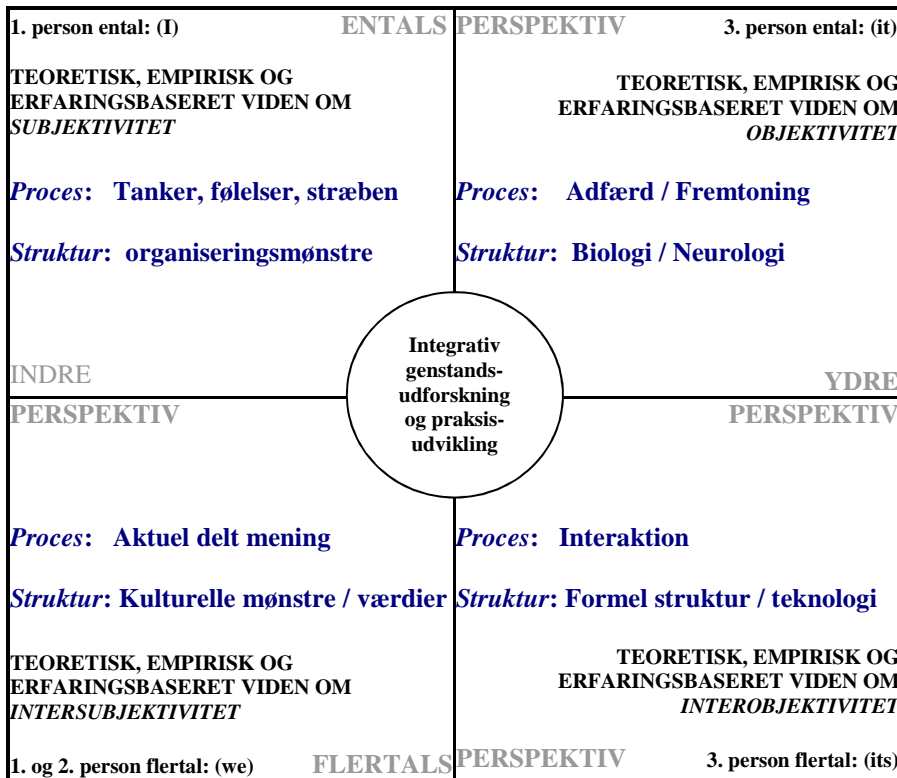
meningsfuld uenighed, der handler om at være nysgerrig på den viden, man ikke har. Princippet om meningsfuld uenighed ligger til grund for vores strategier for at fremme både den teoretiske, den metodiske og den praktiske erkendelsesudvikling ved at være i dialog med dem, som man i udgangspunktet ikke er enig med. Dette kan være udfordrende i praksis, og det er bl.a. i forhold til dette, at kvadrantmodellen hjælper os til at skabe en struktur for at styre de meningsfulde uenigheder ud fra en delt forståelse af, hvilke vidensperspektiver, der er i spil hvornår, på hvilket metodisk grundlag og hvorfor.

Målet med enhedens arbejde er at skabe synergi af psykologisk erkendelsesudvikling baseret på forskellige forskningsstrategier og genstandsområder, som repræsenteres af de deltagende forskere, undervisere og praktikeres forskellige præferencer. Det er i forhold til dette mål, at der arbejdes med reference til et integrativt operativsystem - det er ikke med henblik på at begrænse de særlige forsknings-, undervisnings-, eller praksisudviklings-interesser, som det enkelte medlem af forskningsenheden måtte have.

Struktur og proces

Det integrative operativsystem skelner endvidere mellem strukturelle og processuelle forhold i hver af de fire kvadranter. Denne skelnen vedrører det grundlæggende forhold mellem på den ene side de mulige tilstande, som personer (biologisk og psykologisk), systemer og kulturer kan være i, og på den anden side, de organiserende mønstre og strukturer, der biologisk, psykologisk, samfundsmæssigt og socio-kulturelt gør det muligt at forstå betydningen af disse tilstande. Sondringen mellem struktur og proces bidrager til at skærpe grundlaget for at etablere meningsfulde uenigheder mellem de forskellige former for viden inden for kvadranterne – om der er tale om procesviden eller strukturviden. Dette fremgår af figur 2, der samtidig viser, at vi i FIP anerkender betydningen af såvel den teoretiske og empiriske som den erfaringsbaserede viden inden for hver af de fire kvadranter. Det er i samspillet mellem disse vidensformer, at muligheden for at skabe synergi i den integrative genstandsforskning og praksisudvikling har sine bedste vilkår. Vi arbejder med dette for øje med afsæt i en forskningsmetodologisk pluralisme (jf nedenfor).

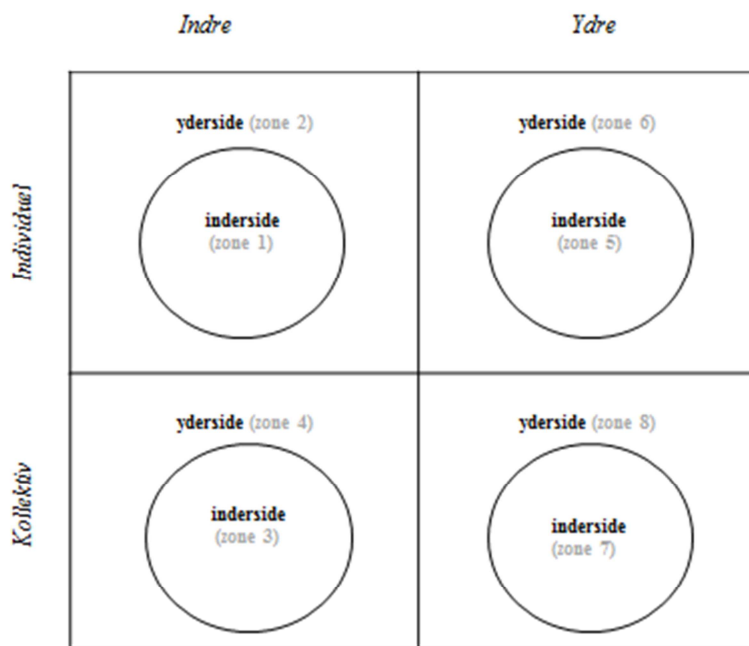
Figur 2

Integrativ metodologisk pluralisme

Med henblik på at skabe en systematik for enhedens forskningsmetodologiske pluralisme kan sondringen mellem struktur og proces i de enkelte kvadranter oversættes til en skelnen mellem hver kvadrants indersideperspektiver og ydersideperspektiver – i store træk svarende til forholdet mellem de illustrerende beskrivelser af proces (inderside) og struktur (yderside) i hver kvadrant af figuren ovenfor. Det bør bemærkes, at det altså *både* er i de to ydre kvadranter (højre side af figuren) *og* i de to indre kvadranter (i venstre side), at der skelnes mellem yderside og inderside-forhold. Mens betegnelserne *ydre* og *indre* henviser til henholdsvis højre og venstre side af kvadrantmodellen, så henviser *yderside* og *inderside* til forskellige perspektiver, der kan anlægges inden for hver af de fire kvadranter. Dette er illustreret i figur 3.

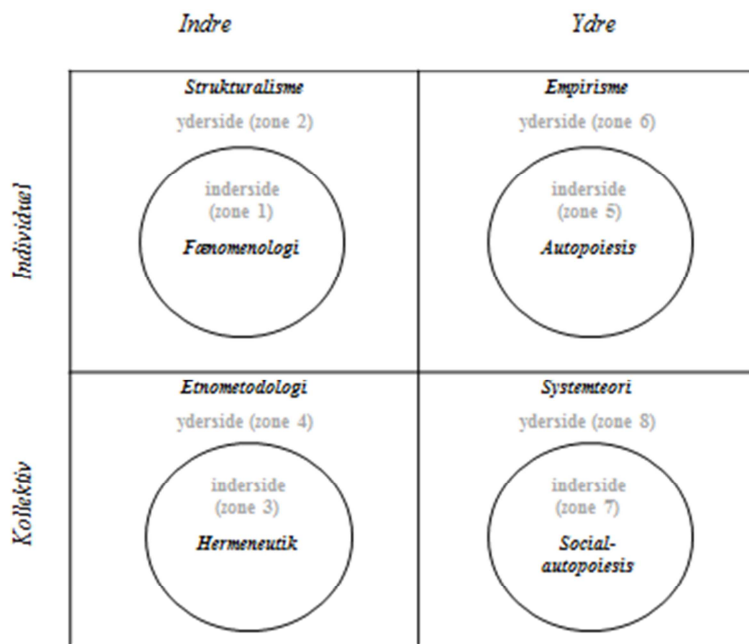
Figur 3

Strategien med at skelne mellem inderside og ydersideperspektiver i de fire kvadranter svarer til status på den seneste udvikling indenfor den integrative framework-tænkning, som den først blev fremlagt af Wilber (2006) og senere videreført af Esbjörn-Hargens (2010; Esbjorn-Hargens & Zimmerman, 2009; jf tillige *Journal of Integral Theory and Practice*, 2007,2; 2008,1-2).

Det centrale ved sondringen mellem inderside- og ydersideperspektiver i de fire kvadranter er, at den udkrystalliserer otte *zoner*, som for såvel en forskningsmetodisk som for en videnskabsteoretisk betragtning fordobler kvadrantmodellens `brugsværdi'. Pointen er, at der med denne zone-inddeling kan skelnes mellem to forskellige hovedtyper af videnskabelig metodik indenfor hver kvadrant, så der i alt indkredses otte prototypemetodikker i hver deres kobling til det særlige genstandsområde, de som redskab tjener udforskningen af. Der kan på dette grundlag bestemmes otte forskningsmetodiske prototypestrategier svarende til illustrationen i figur 4.

Figur 4.

I figurens zone 1 finder man indersiden af det indre i entalsperspektiv, der som genstandsområde henviser til de fænomenologisk oplevede tilstande, man som person befinder sig i på givne tidspunkter. Sådanne tilstande svarer til oplevelsen af at være et jeg (the feel of an I) og de udforskes med fænomenologisk eller kontemplativ metodik. Zone 2 omfatter ydersiden af indersiden i entalsperspektivets indre, og henviser som sådan til de mentale organiseringsmønstre, som en person er bærer af. Mens zone 1 fænomener vedrører "the feel of an I", så vedrører zone 2 fænomener "the look of an I", dvs. den måde, hvorpå det mentale maskineri (kognitive, emotionelle og motivationelle reguleringsmekanismer) er organiseret. Denne mentale organiseringsdynamik danner så grundlag for måden, hvorpå man som person er i stand til at forholde sig til sine oplevede tilstande. Det centrale er, at mentale organiseringsmønstre, der bestemmes i zone 2, *ikke* som sådan er selve de fænomenologiske oplevelser, man måtte have i et zone 1 perspektiv. Zone 2 indfanger det mentalt organiserede – og til et vist niveau udviklede - grundlag for måden, hvorpå man er i stand til at forholde sig til sine tilstande (i zone 1). Selve oplevelsen af en tilstand er et zone 1 fænomen, mens den mentale organisering, der strukturerer oplevelsen er et zone 2 fænomen. Det mentale organiseringsmønster, der danner yderside til indersiden i det indre, er i sigens natur ikke noget, man kan observere direkte, men dets egenart er noget man (som Piaget i sin tid) kan slutte sig til via studiet af måder, hvorpå mennesker *typisk* tænker, handler, oplever mm. Måden, hvorpå de gør dette, er en manifestation af de psykiske strukturers karakter og udviklingsniveau, som på

forskellig vis gør sådanne handle-, tænke- og oplevelsesmåder mulige. Den prototypiske metodik, som man udforsker sådanne zone-2 forhold med, er strukturalismen. Der er tale om en zone, indenfor hvilken man forholder sig til personers mentale sfære i et abstraheret og distanceret perspektiv, som en strukturel yderside til en oplevet inderside i det indre individuelle perspektiv. Mens man med fænomenologisk metode udforsker direkte erfaring, så arbejder man med strukturalistisk metode på at afdække de organiseringsmønstre, der forbinder fænomener.

Zone 3 (i nedre venstre kvadrant – herefter NV) svarer i mange henseender til zone 1 (ØV), idet denne henviser til indersiden af det indre. Blot er der for zone 3's vedkommende tale om indersidefænomener i forbindelse med det indre flertal, nemlig samhørighed og vi-hed i form af delte meningsoplevelser, som kan gøres til genstand for hermeneutiske studier eller udforskes ved deltagelsespraksis. Zone 4 (NV) er tilsvarende i mange henseender parallel til zone 2 (ØV) i den forstand, at zone 4 vedrører afdækning af kulturelle organiseringsmønstre, implicite livsformer, kulturelle scripts og diskursive logikker, som rammesætter måden, hvorpå individer i forskellige kulturer og grupper i det hele taget kan opleve delt mening, vi-hed og samhørighed. Fx vil kulturelle livsmønstre indenfor henholdsvis individualistiske og kollektivistiske kulturkredse rammesætte såvel individers som indgruppe / udgruppe-formationers grænsesætninger forskelligt.

Mht. det ydres zoner - dvs. de zoner, der vedrører det individuelle og det kollektives ydre former -, så svarer zone 5 (ØH) i al væsentlighed til zone 7 (NH), mens zone 6 (ØH) svarer til zone 8 (NH). Da zone 6 vedrører positivistisk empirisk afdækning af objektivt observerbare forhold og zone 8 vedrører positivistisk empirisk kortlægning af systemers udvendige funktionelle sammenhænge, så henviser begge til velkendte fokusområder og metodiske tilgange i videnskabelige kredse. De kræver derfor ikke nogen yderligere forklaring. Zonerne 5 og 7 kan der derimod være grund til at præcisere lidt nærmere. De henviser til indersider af hhv. det individuelle og det kollektives ydre. Det er således principielt set objektivt registrerbare forhold, der refereres til med zonerne 5 og 7, dvs. der er tale om forhold, der principielt kan konstateres objektivt (med brug af sine sanser eller med teknologiske undersøgelsesredskaber – fx en skanner i ØH). Det særlige ved zone 5 og 7 er, at de baserer sig på ydre og objektivt givne data men på en sådan måde, at de vedrører de ydre datas indersidefunktionalitet. Et eksempel kan være en objektiv afdækning af de perceptuelle eller kognitive processer, der gør sig gældende, når man som Maturana og Varela (1988) flytter en frøs øje for så at se, hvordan frøen så efterfølgende navigerer i verden. Det drejer sig *ikke* om den

fænomenologiske oplevelse af, hvordan det som sådan *er* at være frøen i denne tilstand. Det drejer sig om, hvordan de perceptuelle eller kognitive processer i frøens adfærd *objektivt* tager sig ud fra disse processers vinkel (hvis de kunne have en sådan). Maturana og Varela har netop bidraget til åbningen af zone 5 forståelser og zone 5 metodologi med deres autopoiesetænkning, som i dag særligt forbindes med cognitive science. Ved zone 7 (NH) er den metodologiske prototypebestemmelse tilsvarende social autopoiesis, som den er blevet gennemarbejdet af særligt Niklas Luhmann (1993) i dennes teori om sociale systemers indersidefunktionalitet centreret omkring kommunikation.

Pointen med de 8 zoner

Som fordoblende præcisering af de fire kvadranter udgør de otte zoner de mulige perspektiver på en hvilken som helst hændelse, og de udgør samlet set grundlaget for en integrativ perspektivisme med dens tilhørende metodologier. Integrativ videnskab kan ikke begrænse sig til kun at omfatte nogle af zonerne men fordrer en såkaldt *integrativ metodologisk pluralisme*, der omfatter *alle* zonerne. Disse danner kontekstualiserende grundlag for de eventuelle metodiske reduktioner, man måtte arbejde med i forbindelse med gennemførelse af specifikke forskningsprojekter inden for én eller flere af kvadranterne.

Den integrative metodologiske pluralisme er et oplagt alment perspektivgrundlag for anvendelse af mixed methods i den human- og socialvidenskabelige forskning. Den er tillige på det seneste blevet sat i en bredere mainstreamforbindelse via et samarbejde med Roy Baskhar og dennes kritiske realisme.

Enhedens projektorganisering

Forskningsenheden for Integrativ Psykologi arbejder i en række hovedspor, der retter sig mod integrativ videnskabelse på grundlag af:

1. Forskning i traditionel teoretisk og empirisk forstand indenfor afgrænsede vidensdomæner,
2. Teori-praksisudvikling, der går begge veje (fra teori til praksis som teoribaseret praksisudvikling og fra praksis til teori som praksisbaseret teoriudvikling),
3. Undervisning, der i sagens natur vil være forskningsbaseret men samtidig (i egentlig forstand) danner grundlag for undervisningsbaseret forskning.

Enhedens ledelsesstruktur og netværksforbindelser

Forskningsenheden for integrativ Psykologi har sit hovedsæde på Psykologisk Institut ved Det Samfundsvidenskabelige Fakultet (BSS) på Aarhus Universitet. Jan Tønnesvang (professor mso, ph.d.) er forskningsleder. De institutinterne deltagere i enheden er ph.d. stipendiat Simon Elsborg Nygaard; cand. psych. og ph.d. stipendiat Maria Shubra Ovesen; cand. psych. & ph.d. stipendiat Mia Skytte O'Toole; samt studenterassistenterne Nanna B. Hedegaard, Mette Marie Hansen, Hanne Voigt Juhl og Matias Ignatius Nielsen. Endvidere er der til enheden tilknyttet eksterne deltagere fra:

- Netværk for Integrativ Vitaliseringspædagogik, Intervention og Dannelse (NIVID):
(<http://person.au.dk/da/jan@psy.au.dk/sup>)
- Netværk for Integrativ Gestalt Praksis (NIGP): <http://www.igp.mono.net/9145/>
- Netværk for Integral Trivsels og Bæredygtighedspsykologi (NITOB):
<http://pure.au.dk/portal/da/persons/id%2847edc29b-ef44-4a7c-b752-26f90b770f02%29.html>
- Rekylgruppen til implementering af kvalificeret selvbestemmelse i Aarhus Kommune

Konkrete projekter i enheden: Afsluttede, Igangværende & Under opstart

Forskningsenheden danner ramme omkring en række afsluttede, igangværende og kommende forskningsprojekter. Disse beskrives kronologisk nedenfor med anførelse af udvalgte publikationer ved hvert projekt.

AFSLUTTEDE PROJEKTER

1. STERNA-projektet: *Prospektive undersøgelser af samspillet mellem hvad vi stræber imod, hvilke oplevelser vi husker og hvordan vi fortæller om det*

Projektet er finansieret af en bevilling på 2.5. mio. fra Forskningsrådet for Kommunikation og Kultur til Dorthe Thomsen og Jan Tønnesvang (bevilling nummer: 273-06-0395). Projektet er gennemført under ledelse af de to bevillingshavere i samarbejde. Projektet er tværdisciplinært og belyser teoretiske og empiriske problemstillinger indenfor både personligheds- og kognitionspsykologi såvel som samspil imellem disse. Det har konkret undersøgt sammenhænge mellem personlighed, motivation, erindring og narrativitet i flere empiriske delprojekter. Der har deltaget omkring 1200 personer (studerende ved Aarhus Universitet) i projektet. Projektet har haft tilknyttet 2 ph.d.

studerende og har indtil videre genereret 5 internationale forskningspublikationer. Projektet er metodologisk placeret i kvadrantmodellens øvre venstre og højre kvadrant.

Udvalgte publikationer:

- Tønnesvang, J. (2013). Identity, self, and motivation: Steps towards an integrative approach. *Nordic Psychology*, 64(4), 228–241.
- Thomsen, D. K., Olesen, M. H., Schnieber, A., Jensen, T., & Tønnesvang, J. (2012). What characterizes life story memories? A diary study of freshmen's first term. *Consciousness and Cognition*, 21(1), 366-382
- Thomsen, D. K., Tønnesvang, J., Schnieber, A., & Olesen, M. H. (2011). Do people ruminate because they haven't digested their goals? The relations of rumination and reflection to goal internalization and ambivalence. *Motivation and Emotion*, 35(2), 105-117.
- Tønnesvang, J. (2005). Personlighedens niveauer: En forskningsstrategisk grundmodel for studier af voksenudvikling i et personlighedspsykologisk perspektiv. *Psyke og Logos*, 347-376

2. Adskillelse og integration af generelle kausalitetsorienteringer og personlighedstræk: Ph.d.projekt

Dette Ph.d. projekt er blevet gennemført af Martin Hammershøj Olesen. Projektet blev afsluttet i marts 2012. Projektet har undersøgt forholdet mellem et dispositionelt bud på personlighed, nemlig træk psykologiens Femfaktor Model og et motivationelt bud på social organismisk interaktionisme, nemlig Selv-determineringsteorien og begrebet om generelle kausalitetsorienteringer. Udover individuelle forskelle har projektet fokuseret på at forudsige en fælles afhængig variabel: Subjektiv velvære. Projektet har fungeret som et delprojekt under STERNA projektet. Jan Tønnesvang var hovedvejleder på projektet, der metodisk placerer sig i øvre venstre kvadrant.

Udvalgte publikationer:

- Olesen, M. H. (2012). *Distinguishing and integrating general causality orientations and personality traits*. Ph.d. dissertation, 115 pages. Department of Psychology and Behavioral Sciences. Aarhus University
- Olesen, M. H., Thomsen, D. K., Schnieber, A., & Tønnesvang, J. (2010). Distinguishing general causality orientations from personality traits. *Personality and Individual Differences*, 48(5), 538-543.
- Olesen, M. H., Schnieber, A., Tønnesvang, J., & Thomsen, D. K. (2008). Self-determination theory fails to explain additional variance in well-being. *International Journal of Psychology*, 43(3/4)

3. Livsvalg og deres dynamiske konstellation: Ph.d. projekt

Dette ph.d. projekt er blevet gennemført af Anette Schnieber. Det blev afsluttet i september 2012. I den psykologiske forskning vedr. beslutninger arbejdes der traditionelt ud fra en implicit forståelse af valgmulighederne som statiske i den

forstand, at valgmulighedernes eksistens og egenskaber er uafhængige af individets handlinger og attitude over for disse muligheder. Heroverfor stiller *livsvalgsbegrebet* sig, hvor det, der vælges imellem, er livsbaner, der skabes i individets aktive, fortløbende realisering af sit valg. Projektets formål har været at udvikle og integrere eksisterende viden om de dynamiske forbindelser mellem øvre højre kvadrants yderside (specifikt: individets handlende realisering over tid eller afbrydelse af denne realisering), øvre venstre kvadrants yderside (specifikt: individets tidsperspektiv, forklaringsstil og identitetsstil) og øvre venstre kvadrants inderside (specifikt: individets oplevelse af tilfredshed i denne realiseringsproces samt hans bevidste vurdering af egen valgproces). Projektet har fungeret som et delprojekt under STERNA projektet. Jan Tønnesvang var hovedvejleder på projektet.

Udvalgte publikationer:

- Schnieber, A. (2012). *Big decisions*. Phd. dissertation. 101 pages. Department of Psychology and Behavioral Sciences, Aarhus University
- Schnieber, A. (2009): Livsvalg konceptualiseret som dynamisk realisering af livsbaner. *Psyke & Logos*, 30(2), 714-736.

4. Integrativ religionspsykologi: teoretisk projekt

Projektet arbejder med den integrative perspektivisme som grundlag for en ikke-reduktionistisk religionspsykologi, der har som mål at identificere og integrere kerneindsigter i forskellige religiøse erfaringsrammer og videnskabelige tilgange på tværs af aktuelle og historiske paradigmeforskelle. Projektet er et fuldkvadrantprojekt, hvor de foreløbige publikationer indenfor området fortrinsvist relaterer sig til øvre venstre kvadrant og i mindre grad nedre venstre kvadrant. Projektet gennemføres af Jan Tønnesvang, der er tilknyttet de tværvidevidenskabelige netværk: Research in Faith and Health <http://faith-health.org/?lang=en> og International Association for the Cognitive Science of Religion, IACSR, <http://www.iacsr.com/iacsr/Home.html>. Projektet er på stand-by men betragtes ikke som afsluttet.

Udvalgte publikationer:

- Tønnesvang, J. (2006). Elementer i religiøsitetens psyko-logik. I: J. Tønnesvang & P. Bertelsen (red.). *Religiøsitet og selvpsykologi*. Aarhus: Forlaget Klim
- Tønnesvang, J. & Skipper, K.B. (2007). Integrativ religionspsykologi. *Psyke & Logos*, vol. 28 nr. 2, s. 706-741.
- Tønnesvang, J. & la Cour, P. (red) (2007). Organisering og redaktion af Temanummer om Religionspsykologi i det videnskabelige tidsskrift *Psyke & Logos*, vol. 28 nr. 2 (470 sider) med både nationale og internationale bidrag)

IGANGVÆRENDE PROJEKTER

5. Integrativ Gestalt Praksis (IGP): et nyt grundlag for at arbejde med kompleksitet og helhed i arbejdet med mennesker

Projektet udvikler den Integrative Gestalt Praksis (IGP) som et nyt grundlag for at arbejde med kompleksitet og helhed i menneskers liv, hvor åbenhed og systematik går hånd i hånd frem for at udelukke hinanden. Der arbejdes med en organismisk-dialektisk grundforståelse i systematiserede feltanalyser med afsæt i feltteori og med brug af kvadrantmodellen som integrativ perspektivforståelse. Projektet udvikler metoder til at arbejde med menneskelige livsprocesser (i samtale, terapi, supervision og indenfor uddannelse og organisationsarbejde) og skaber samtidig et grundlag for at være i dialog med – og integrere viden fra – andre former for teoretisk, empirisk og praktisk vidensudvikling om menneskelige livsprocesser. Projektet er undervejs med et værktøj til at dokumentere, hvordan og hvornår man i en IGP-intervention anvender forskellige modeller og teknikker. Dette skal danne grundlag for effektstudier indenfor dette område. Projektet finder sted som samarbejde mellem Jan Tønnesvang, Mikael Sonne (leder af Aarhus Gestalt Institut) og James Hammink (ledelsesmedlem, Vækstcentret Nr. Snede). For nærmere beskrivelse, se: <http://pure.au.dk/portal/da/jan@psy.au.dk>

Udvalgte publikationer:

- Sonne, M., & Tønnesvang, J. (2013). *Integrativ gestalt praksis: Kompleksitet og helhed i arbejdet med mennesker*. København: Hans Reitzel.
- Tønnesvang, J., Sonne, M., & Hammink, J. (2013). History of gestalt therapy in Denmark. I O'Leary, E. (red.), *Gestalt Therapy around the world*. UK: Wiley.
- Tønnesvang, J., Sommer, U., Hammink, J., & Sonne, M. (2010). Gestalt Therapy and Cognitive Therapy - Contrasts or Complementarities?. *Psychotherapy*, 47(4), 586-602

6. Kognitiv Livssamtale: et nyt grundlag for samtale og vejledning med unge

Projektet udvikler Kognitiv Livssamtale (KL) som et nyt forståelsesgrundlag og som en ny konkret metode til samtale om (og vejledning af) menneskers livsbaneudvikling. KL er forankret i vitaliseringspsykologiens motivations- og relationsforståelse, og har således fokus på fire grundbehov (for autonomi, relaterethed, mestring og mening) og hvorledes de udvikles for mennesker i psykologisk iltende miljøer. Tilgangen kombinerer den vitaliseringspsykologiske grundforståelse med kognitiv metodik og teknik i en strategi for at samtale med mennesker om deres livsbaneudvikling ud fra deres aktuelle og ønskelige måder at se sig selv i forhold til de fire grundbehov. Projektet har endvidere udviklet den Kognitive Livsvejledning som den variation af den mere omfattende Kognitive Livssamtale, der særligt egner sig til uddannelses- og livsbanevejledning med unge. Projektet realiseres som et samarbejde mellem Jan Tønnesvang og Marianne Schøler, der er leder af UngLiv.dk – Projektet danner grundlag for interventionsprojektet Livsbaneskabelse

for udsatte unge på Ungdomscentret i Aarhus Kommune (jf. projekt 7 nedenfor). For nærmere beskrivelse, se:
<http://pure.au.dk/portal/da/jan@psy.au.dk>

Udvalgte publikationer:

- Tønnesvang, J., & Schøler, M. (2012). Kognitiv Livssamtale: - eksemplificeret i forhold til unge. I Tønnesvang, J., & Ovesen, M. S. (red.), *Psykologisk ilt i pædagogisk og organisatorisk arbejde*. Kapitel 7.(s. 183-212). Aarhus: Klim.

7. Livsbaneskabelse for udsatte unge / Vitaliseringspsykologiske samtaleforløb på Ungdomscentret

Projektet er et samarbejde mellem Jan Tønnesvang og Ungdomscentret i Aarhus Kommune med deltagelse af Marianne Schøler fra UngLiv.dk og med Hanne Voigt Juhl tilknyttet som forskningsassistent. Ledere og medarbejdere i de involverede ungetilbud på Ungdomscentret gennemgår et intensivt undervisningsforløb i teoretisk baggrund og praktisk anvendelse af både modellen for kvalificeret selvbestemmelse og af den vitaliseringspsykologiske samtalemodel samt tilhørende kognitiv metodik. I perioden januar-juni 2013 afvikles de første samtaleforløb med unge i fire afdelinger på Ungdomscentret. Samtalerne finder sted med baggrund i *Guiden til Vitaliseringspsykologiske samtaleforløb* (Tønnesvang, 2012) Alle involverede medarbejdere har gennemført undervisningsforløbet og får løbende supervision på samtaleprocesserne. Projektudviklingsforløbene har dels fokus på medarbejdernes læring, og dels fokus på opnået effekt af samtalerne for den unge. Indenfor den overordnede struktur for vitaliseringspsykologiske samtaleforløb har hver afdeling udfærdiget en selvstændig projektbeskrivelse med output / effekt i en beskrivelse af formål og evaluering af egen læring, aktiviteter og forudsætninger for implementeringsplanen. Efter hver gennemført samtale i et forløb med en ung indsamles data via en logbog over bl.a. modellernes anvendelse kombineret med udfyldelse af et spørgeskema til medarbejdere i projektet og tilføjede kommentarer. Udbyttet af samtaleforløbet for den enkelte unge måles dels på et spørgeskema, der er udviklet til vurdering af, hvor den unge aktuelt befinder sig i relation til potentielle vitaliseringsområder og sin deltagelse i forløbet. Dels måles udbyttet ud fra et standardiseret spørgeskema, der måler den unges oplevelse af sammenhæng. Begge skemaer udfyldes af den unge ved indskrivning og udskrivning af tilbuddet. For nærmere beskrivelse, se: <http://pure.au.dk/portal/da/jan@psy.au.dk>

Udvalgte publikationer:

- Tønnesvang, J. (2012). *Guide til Vitaliseringspsykologisk Samtaleforløb*. Aarhus: Enheden for Integrativ Psykologi, Psykologisk Institut, Aarhus Universitet.
- Tønnesvang, J., & Hedegaard, N. B. (2012). *Vitaliseringsmodellen: en introduktion* Forlaget Klim. Kan downloades på: http://klim.dk/bog/Psykologisk_ilt.htm
- Tønnesvang, J., & Skaarup Jensen, P. (2009). Hvem er det lige, der er optaget af, hvad Jens har for? - selvpsykologisk perspektiv på intervention. I Bro, K., Løw, O., & Svanholt, J. (red.), *Psykologiske perspektiver på intervention - i pædagogiske kontekster*. (s. 141-175). København: Dansk Psykologisk Forlag.

8. Dialogbaseret Integration: Ph.d projekt

Projektet gennemføres af Maria S. Ovesen og udføres i samarbejde med PPR-Odense og har til formål at undersøge, på hvilke måder den vitaliseringspsykologiske dialogmodel har effekt på tosprogede børns skolemæssige trivsel og udvikling. Den vitaliseringspsykologiske dialogmodel anvendes konkret som teoribaseret praksisudviklingsredskab i relation til skole-hjem-samtaler med tosprogede forældre. Ved at anvende dialogmodellen som fælles referencepunkt, søges det sikret, at barnets udvikling (for)bliver omdrejningspunkt for samtalerne. Samtidig sætter modellen med sit teoretiske grundlag fokus på, at både forældre og læreres måde at møde barnet har betydning for dets motivation og selvforståelse, og at det derfor er væsentligt, at disse parter formår at samarbejde. I relation til kvadrantmodellen placerer projektet sig fortrinsvist i nederste venstre kvadrant, idet fokus for projektet er forsøg på at etablere en fælles mening omkring barnet og dets skolegang samt en mere generel afdækning af kulturelle forskelle og diskurser vedrørende indvandrere og integration. Projektet vil dog også beskæftige sig med øverste venstre kvadrant, samt nederste højre. Jan Tønnesvang er hovedvejleder på projektet.

Udvalgte publikationer:

- Ovesen, M. S., Eriksen, H. P., & Tønnesvang, J. (2012). Dialogmodel som grundlag for integration. I Tønnesvang, J., & Ovesen, M. S. (red.), *Psykologisk ilt i pædagogisk og organisatorisk arbejde*. Kapitel 3.(s. 105-127). Aarhus: Klim.
- Tønnesvang, J., & Ovesen, M. S. (2009). Dialogbaseret integration: projekt i teoribaseret praksisudvikling med sigte på at fremme integrationsprocesser i skole og dagtilbud. I: J. Tønnesvang (red.). *Skolen som vitaliseringsmiljø - for dannelse, identitet og fællesskab*. Aarhus: Klim.

9. Projekt fælles pædagogisk platform i 0-18 års perspektiv på Buskelundskolen

Projektet er et teoribaseret praksisudviklingsprojekt, der udfolder sig som et samarbejde mellem Jan Tønnesvang og Buskelundskolen i Silkeborg Kommune. Nanna B. Hedegaard er tilknyttet som forskningsassistent. Projektet har som overordnet mål at udvikle en fælles pædagogisk platform med udgangspunkt i kvalificeret selvbestemmelse i lokalområdet "Buskelund" med dagpleje, vuggestue, børnehave og alle skolens afdelinger. Projektet søger i forhold til dette at udvikle redskaber og tænkninger, der understøtter en fælles overordnet tilgang til mødet med børnene, som kan inddrage forældrene og de større børn således at dannelsesopgaven i 0-18 års perspektivet får de bedste faglige betingelser ved opstilling af forskellige udviklingsmål for børnene ud fra en fælles overordnet rammeforståelse. Der er gennem samarbejde mellem Jan Tønnesvang og samtlige ledere og medarbejdere på Buskelund udviklet teoribaserede praksisredskaber, der matcher de indholdsmæssige forskelle på de forskellige "stationer" af 0-18 års perioden i Buskelund. Praksisredskaberne skal implementeres i skolens særlige organisering af undervisning i form af elevers skiftende deltagelse på kompetencedifferentierende ude- og hjemmehold. Effekten af implementeringen vil blive

undersøgt ved spørgeskemaer til ledere, medarbejdere, børn og forældre, samt ved interviews med repræsentanter indenfor hver af disse grupper. Der er endvidere indsendt ansøgning om optag for en ph.d. studerende, der skal undersøge, hvorledes skolens strukturering af undervisning og pædagogik fremmer elevengagement. Dette projekt vil sammenligne Buskelundskolens påvirkning af elevengagement med tilsvarende påvirkninger fra sammenlignelige skoler med en traditionel undervisningsorganisering. Projektet er et fuldkvadrantprojekt. For nærmere beskrivelse se: <http://pure.au.dk/portal/da/jan@psy.au.dk>

Udvalgte publikationer:

- Tønnesvang, J. (2012). Grundlag for en pædagogisk dannelsesænkning: Kvadrantlogik, vitaliseringsmiljø og kvalificeret selvbestemmelse. I Tønnesvang, J., & Ovesen, M. S. (red.), *Psykologisk ilt i pædagogisk og organisatorisk arbejde*. Kapitel 1.(s. 27-88). Aarhus: Klim.
- Tønnesvang, J., & Hedegaard, N. B. (2012). *Kvalificeret selvbestemmelse: en introduktion og vejledning* Forlaget Klim. Kan downloades på: http://klim.dk/bog/Psykologisk_ilt.htm
- Wørtz, L. & Sæderup, G. (2012). Nyt liv i enhedsskolen. I: J. Tønnesvang & M. S. Ovesen, red). (2012). *Psykologisk ilt i pædagogisk og organisatorisk arbejde. Praksisudvikling på grundlag af integrative selvpsykologi*. Aarhus: Klim
- Se i øvrigt også Aarhus Universitets videoreportage om projektet. Videoen hedder ”Fremtidens skole uden klasser” og kan ses på: <http://vimeo.com/channels/181624/29720514>

10. Projekt fælles platform, samarbejde og pædagogisk udvikling på Risskov Skole

Projektet er et teoribaseret praksisudviklingsprojekt, der udfolder sig som et samarbejde mellem Jan Tønnesvang og ledelsesteamet samt deltagende medarbejdere på Risskov Skole i Aarhus Kommune. Nanna B. Hedegaard er tilknyttet som forskningsassistent. Projektet har som overordnet mål at udvikle en fælles pædagogisk platform med udgangspunkt i begrebet om kvalificeret selvbestemmelse som operativsystem for skolens arbejds- og samarbejdspraksis. Betydningen af elevers relationer og grundbehov i skolens arbejde inddrages i operativsystemet med anvendelse af vitaliseringsmodellen. Hele skolens medarbejderstab modtager undervisning i modellernes teoretiske fundering og i de praktiske redskaber, der er under udvikling i skolens kontekst. Den konkrete anvendelse af modellerne i fastlagte forløb finder sted på 3 områder. Dels i et samarbejdsforløb med brug af begge modeller for samtlige lærere og pædagoger på 1. årgang. Dels i teamudviklingssamtaler (TUS), der anvender vitaliseringsmodellen og vitaliseringspsykologisk samtalestrategi. Dels i netværksarbejde, hvor der anvendes en netværksmodel baseret på kvalificeret selvbestemmelse. Ved hvert delprojekt undersøges redskabernes *brugsværdi* med fokus på deltagernes oplevelse af, om det forekommer meningsfuldt at bruge modellerne indenfor de tre områder. Projektets hypotese er, at brugen af modellerne på alle tre områder (1. årgangs samarbejde, TUS og netværksmøder) skaber en bedre videndeling, en mere klar fælles målsætning og en bedre koordineret handlingsindsats i samarbejdet. Dette undersøges ved spørgeskemaer til ledere, medarbejdere, børn og forældre samt interviews med repræsentanter indenfor hver af disse grupper. For nærmere beskrivelse, se: <http://pure.au.dk/portal/da/jan@psy.au.dk>

Udvalgte publikationer:

- Tønnesvang, J. (2012). Grundlag for en pædagogisk dannelsestænkning: Kvadrantlogik, vitaliseringsmiljø og kvalificeret selvbestemmelse. I Tønnesvang, J., & Ovesen, M. S. (red.), *Psykologisk ilt i pædagogisk og organisatorisk arbejde*. Kapitel 1.(s. 27-88). Aarhus: Klim.
- Tønnesvang, J., & Hedegaard, N. B. (2012). *Kvalificeret selvbestemmelse: en introduktion og vejledning* Forlaget Klim. Kan frit downloades fra: http://klim.dk/bog/Psykologisk_ilt.htm
- Tønnesvang, J., & Hedegaard, N. B. (2012). *Vitaliseringsmodellen: en introduktion* Forlaget Klim. Kan frit downloades fra: http://klim.dk/bog/Psykologisk_ilt.htm

11. Integral trivsels- og bæredygtighedspsykologi: Teoriudvikling, anvendt psykologi og forskning

I nutidens forbrugssamfund kobles "det gode liv" ofte sammen med et højt forbrug. Formår vi som menneskehed ikke at nedsætte vores ressourceforbrug betydeligt, er der ikke er basale ressourcer nok til alle. En verdens-tilstand hvor mennesker mangler basale ressourcer indebærer en række risici både socialt og sikkerhedsmæssigt og bør om muligt undgås. Det antages, at jo nemmere det er at kombinere "det gode liv" med et bæredygtigt liv, jo mere sandsynligt er det, at vi lykkes med at nedsætte vores ressource-forbrugsniveau. Derfor undersøger den Integrative Trivsels- Og Bæredygtighedspsykologi (ITOB), hvorvidt og hvordan det er muligt at kombinere en høj grad af trivsel med en høj grad af økologisk bæredygtighed. Hermed er bæredygtig trivsel målet for den integrative trivsels- og bæredygtighedspsykologi.

Konkret arbejdes der med ITOB og bæredygtig trivsel i ph.d.-projektet "Trivsel, økologisk bæredygtig livsstil og værdier" ved Simon E. Nygaard. Her undersøges i en integrativ analyseramme, hvordan det er muligt at kombinere en høj grad af trivsel med en høj grad af bæredygtighed. I denne forbindelse undersøges blandt andet betydningen af det enkelte menneskes livsmål og værdiorientering. Som led i ph.d.-projektet udvikles et interventionsredskab, som kan anvendes til samtidigt at øge trivsel og bæredygtighed hos det enkelte menneske eller hos en gruppe. I forbindelse med sit arbejde har Simon etableret Netværk for Integral Trivsels- og Bæredygtighedspsykologi (NITOB) som et nyt netværk under Forskningsenheden for Integrativ Psykologi. Jan Tønnesvang er hovedvejleder på projektet. For nærmere beskrivelse, se: <http://pure.au.dk/portal/da/persons/id%2847edc29b-ef44-4a7c-b752-26f90b770f02%29.html>

Udvalgte publikationer:

- Nygaard, S. E. & Tønnesvang, J. (under forberedelse). Integral trivsels- og bæredygtighedspsykologi. Artikelmanuskript. Psykologisk Institut, Aarhus Universitet
- Tønnesvang, J. (2004). Integrativ tænkning og psykologisk forskningsmetodik. *Psyke og Logos*, 25(2), 839-847

12. Emotionsforståelse og emotionsregulering hos mennesker med socialfobi

Projektet gennemføres af PhD-studerende Mia Skytte O'Toole i samarbejde med Klinik for OCD og Angstlidelser, Aarhus Universitetshospital, Risskov. Projektet arbejder på tværs af såvel social- og personlighedspsykologien som den kliniske psykologi. Det primære formål med projektet er at undersøge, hvordan mennesker med socialfobi forstår og regulerer deres emotioner. Projektet indeholder en prognostisk undersøgelse, hvor en mediationsmodel bliver testet med emotionsregulering som medierende faktor for effekten af kognitiv adfærdsterapi på socialfobisymptomer. Derudover foretages en oplevelsesindsamlingsundersøgelse af sammenhængen mellem på den ene side emotionsforståelse og emotionsregulering og på den anden side livskvalitet, herunder positive affekt og social tilfredshed. Endelig undersøges sammenhængen mellem graden af social angst og emotionsforståelse, både intra- og interpersonel emotionsforståelse, i en meta-analyse. Med fokus på hvordan mennesker med socialfobi oplever og regulerer egne følelser, placerer projektet sig primært i øverste venstre kvadrant. Projektet indbefatter dog også nederste venstre kvadrant med dets fokus på interpersonelle aspekter ved og konsekvenser af manglende emotionsforståelse og uhensigtsmæssig emotionsregulering. Endelig berører projektet den øverste højre kvadrant med opmærksomheden på socialfobikeres adfærd, herunder sikkerhedsadfærd, samt neuropsykologiske profil. Thomas Nielsen er hovedvejleder på projektet, Esben Hougaard bivejleder, og Jan Tønnesvang integrativ sparringspartner.

Udvalgte publikationer:

- O'Toole, M. S., Mennin, D. S., & Hougaard, E. (2013). Social anxiety and emotion knowledge: A meta-analysis. *Journal of Anxiety Disorders*, 27, 1, 98-108.
- O'Toole, M. S., & Pedersen, A. D. (2011). A systematic review of neuropsychological performance in social anxiety disorder. *Nordic Journal of Psychiatry*, 65, 3, 147-161.

PROJEKTER UNDER OPSTART

13. Vitaliseringsarbejde i organisationer – Vitaliseringsledelse i Grenåvej Vest.

Projektet er et teoribaseret praksisudviklingsprojekt, der udfolder sig som et samarbejde mellem Jan Tønnesvang og ledere af de Fritids- og Ungdomspædagogiske tilbud i Grenåvej Vest i Aarhus Kommune. Mette Marie Hansen er tilknyttet som forskningsassistent. Projektet har som overordnet mål at implementere den vitaliseringspsykologiske tilgang som grundlag for at udvikle trivsel og god performance blandt ledere og medarbejdere i Grenåvej Vest. Projektet er tilrettelagt i to faser. I første fase, arbejdes der med vitaliseringspsykologiske udviklingssamtaler i hhv. ledelsesteam og MU-Samtaler. Arbejdet i denne fase undersøges i første omgang for sin brugsværdi, dvs. hvordan ledere og medarbejdere oplever mening og relevans i arbejdet med redskaberne. På dette grundlag udvikles der strategier og ambitioner for, hvor omfattende vitaliseringstilgangen skal implementeres som operativsystem i organisationens arbejde med – og samarbejde omkring – unge, samt i forhold til at skabe større medarbejdertrivsel. Hvis

det besluttet at gennemføre fase to, vil medarbejdertrivsel blive undersøgt med VITAM-S før implementeringen sættes i gang og efter afslutningen. VITAM-S er et nyt udviklet vitaliseringspsykologisk spørgeskema, der måler medarbejderes oplevede kvalitet af arbejdsmiljøet i forhold til at respondere på deres fire grundbehov (for autonomi, relaterethed, mening og mestring). For nærmere beskrivelse, se: <http://pure.au.dk/portal/da/jan@psy.au.dk>

Udvalgte publikationer:

- Tønnesvang, J. & Hansen, M. M. (2012). *Guide til Vitaliseringsarbejde i organisationer*. Aarhus: Enheden for Integrativ Psykologi, Psykologisk Institut, Aarhus Universitet.
- Tønnesvang, J., & Nielsen, T. B. (2006). Psykologisk ilt i lederskabsrelationer. *Psyke og Logos*, 27(2), 767-805

14. Vitaliseringspsykologisk tilgang til Genoprettende Ret i arbejdet med kriminelle unge

Projektet er under opstart. Det vil udvikle en ny integrativ genopretningsmetode for arbejdet med unge kriminelles livsbaneudvikling, der indbefatter, at der lægges vægt på den positive forandringskabende betydning (for de unge kriminelle), som det vil have at fokusere genopretningsarbejdet på den unges grundbehov (for autonomi, relaterethed, mestring og mening), kvalificerede selvbestemmelse og dertilhørende psykologisk iltende processer i forsøget på at få adgang til den unges forandringspotentialer. Projektet vil udvikle den vitaliseringspsykologiske tilgang som et grundlag for at forstå og at arbejde med såvel offer som gerningsperson i den kriminelle handling. Med vitaliseringspsykologien som fælles platform etableres der differentierede indsatser for hhv. offer og gerningsperson. Mens projektet for offeret går ud på at rehabilitere denne, som denne kan vende tilbage til en normal livsførelse har projektet en transformerende ambition i forhold til den unges arbejde med at sætte sig en ny livsbanekurs, lære at holde denne kurs for i sidste ende at blive sin kurs så meget, at den kan holde en mere konstruktiv retning efter afslutning af genopretningsarbejdet. Projektet finder sted som et samarbejde mellem Jan Tønnesvang og Cand. Psych. Heidi Alstrup, der er driftsansvarlig for det Tværgående Ungesamarbejde i Aarhus Kommune. For nærmere beskrivelse: <http://pure.au.dk/portal/da/jan@psy.au.dk>

Udvalgte publikationer:

Tønnesvang, J. & Alstrup, H. (under forberedelse). Vitaliseringspsykologisk tilgang til genoprettende ret. xxxxx.